چای بهار، قیمت در «زنبیل» و مالیات‌های معوق؛ ۷ طعم تلخ

مهتاب رهنما / خبرنگار ما در بهار، در مشاور

۷ دقیقه خواندن

بهار، در آستانه‌ی برداشت دوم، با سه بحران هم‌زمان روبه‌رو است: کاهش ۱۸ درصدی تولید، افزایش ۴۰ درصدی هزینه‌ی کارگر، و بدهی مالیاتی که بسیاری از باغداران از آن بی‌خبرند. گزارش ما از سه روز گفت‌وگو با برگ‌چینان، کارگران کارخانه‌ها و مسئولان محلی می‌گوید که این بحران‌ها چگونه به هم گره خورده‌اند.

بهار، ۷ تیر ۱۴۰۳: از ساعت ۵:۳۰ صبح، وقتی هنوز مه روی تپه‌های شرقی بهار نشسته است، صدها زن و مرد با کیسه‌های پارچه‌ای و پلاستیکی در صف ایستاده‌اند تا برگ‌های چای را وزن کنند. این آغاز روز کاری است که برای بسیاری از آن‌ها تا غروب ۱۲ ساعت طول می‌کشد و مزد آن، در بهترین حالت، کمتر از ۱۸۰ هزار تومان در روز است. در فصل برداشت دوم، که از اواسط خرداد آغاز شده و تا پایان شهریور ادامه دارد، بیش از ۶۰ درصد کل محصول سال از باغ‌های اطراف بهار جمع‌آوری می‌شود.

در سال‌های گذشته، این فصل برای بسیاری از خانوارهای روستایی فرصتی برای جبران هزینه‌های زمستان بود. اما امسال، به گفته‌ی بیش از ۱۴۰ برگ‌چین و کارگر کارخانه که با خبرنگار ما گفت‌وگو کرده‌اند، همان فصل به منبع تازه‌ای از بدهی و نگرانی تبدیل شده است. کاهش محصول، افزایش دستمزد روزانه و بالا رفتن هزینه‌ی کود و سم، فشار را از دو طرف بر زندگی مردم آورده است.

کاهش محصول و افزایش هزینه‌ها

بر اساس آمار شفاهی که چند باغدار بزرگ در اختیار خبرنگار ما گذاشته‌اند، تولید برگ سبز در باغ‌های بهار در سال ۱۴۰۲ حدود ۲۱ هزار تن بود. برآورد امسال به ۱۷ هزار تن نزدیک می‌شود. این کاهش تنها به خشکی هوا مربوط نیست. بسیاری از باغ‌ها سال‌ها است که کوددهی درست نشده‌اند و برخی از درختان چای، که بیش از ۴۰ سال عمر دارند، دیگر توان گذشته را ندارند.

در همان حال، هزینه‌ها به‌شدت بالا رفته است. یک کیسه‌ی ۵۰ کیلویی کود شیمیایی که پارسال حدود ۴۲۰ هزار تومان بود، امسال در برخی مغازه‌ها به ۶۸۰ هزار تومان رسیده است. سم، گازوئیل برای موتورهای آبیاری و کرایه‌ی وانت برای حمل برگ نیز همگی بالا رفته‌اند. یک باغدار ۶۲ ساله در روستای تپه‌سیاه گفت: «پارسال فروش یک میلیون و دویست هزار تومان سود برایم داشت. امسال اگر همه‌ی خرج‌ها را حساب کنم، چیزی نمی‌ماند.»

دستمزد روزانه و کمبود نیروی کار

کمبود نیروی کار نیز به بحران دامن زده است. بسیاری از جوانان روستا دیگر حاضر نیستند در باغ‌های پراکنده و دشوار کار کنند و ترجیح می‌دهند در کارگاه‌های ساختمانی یا کارخانه‌های شهر بهار مشغول شوند. به همین دلیل، صاحبان باغ ناچار شده‌اند دستمزد روزانه را از ۱۵۰ هزار تومان به ۲۱۰ هزار تومان برسانند. با این حال، حتی این مبلغ هم همیشه کافی نیست.

در روستای تپه‌سیاه، ۱۷ کارگر از ساعت ۴ صبح در باغ مشغول چیدن برگ بودند. وقتی از آن‌ها پرسیدم چرا این‌قدر زود شروع می‌کنند، یکی از زن‌ها گفت: «هوا که گرم شد، برگ زیر دست پهن می‌شود و وزن کم می‌آید.» او ۴۲ سال دارد و ۲۶ سال است که چای می‌چیند. دست‌هایش پر از زخم‌های ریز بود که از تیغ‌های برگ ایجاد شده بود.

کارخانه‌ها و خرید تضمینی

کارخانه‌های بهار نیز در وضعیت خوبی نیستند. بسیاری از آن‌ها سرمایه‌ی در گردش کافی برای خرید به‌موقع ندارند و اغلب پول برگ را با تأخیر ۴۵ تا ۶۰ روزه می‌پردازند. در سال ۱۴۰۲ قرار بود خرید تضمینی برگ سبز از ۱۲ هزار تومان به ۱۶ هزار تومان برسد، اما امسال هنوز هیچ ابلاغیه‌ای منتشر نشده است. همین بی‌خبری باعث شده بسیاری از باغداران نگران باشند که محصولشان را با چه قیمتی خواهند فروخت.

مسئولان محلی می‌گویند که ۱۱ کارخانه‌ی فعال در بهار و اطراف آن مجموعاً ظرفیت خرید ۲۴ هزار تن برگ سبز را دارند، اما در ۱۴ روز نخست برداشت کمتر از ۹ هزار تن تحویل گرفته‌اند. یکی از مدیران یکی از این کارخانه‌ها گفت: «ما پول نداریم که برگ بیشتر بخریم. اگر بخریم، باید صبر کنیم تا محصول را بفروشیم، و تا آن روز بسیاری از کارگران ما دیگر سراغ ما نمی‌آیند.»

مالیات‌های معوق و نگرانی تازه

نگرانی دیگر، مالیات‌های معوق است که بسیاری از باغداران از آن بی‌خبر بوده‌اند. طبق اصلاحیه‌ای که در اسفند ۱۴۰۲ به قانون مالیات‌های مستقیم اضافه شد، باغ‌هایی که بیش از ۱۰ هکتار مساحت دارند و در سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ از معافیت مالیاتی استفاده کرده‌اند، باید مالیات عقب‌افتاده را با جریمه‌ی ۱۰ درصدی بپردازند. برخی از این باغداران تا ۴۰ میلیارد تومان بدهی انباشته دارند.

یکی از آن‌ها، حاج‌رحیم کاوه‌پور، که ۱۲۰ هکتار باغ در دامنه‌های شمالی بهار دارد، گفت: «نمی‌دانستیم. کسی به ما چیزی نگفته بود.» او اکنون با ۱۴ باغدار دیگر در حال پیگیری راه‌حلی است. یکی از پیشنهادها این است که بدهی در ۵ سال و بدون جریمه پرداخت شود.

راه‌حل‌ها و پیشنهادها

برخی از باغداران پیشنهاد کرده‌اند که بخشی از برداشت به‌صورت برگ خشک فروخته شود تا هزینه‌ی حمل و نقل کاهش یابد. برخی دیگر خواستار ایجاد یک صندوق حمایتی برای کارگران فصلی شده‌اند. اما تا زمانی که قیمت تضمینی اعلام نشود و مالیات‌های معوق تکلیف نشوند، بسیاری از باغداران می‌گویند که حتی اگر محصول خوبی هم داشته باشند، سال را با زیان تمام خواهند کرد.

باغداران بهار از کمبود نیروی کار و بدهی مالیاتی می‌نالند

برداشت دوم چای با کاهش ۱۸ درصدی تولید و افزایش ۴۰ درصدی هزینه‌ی کارگر همراه است. صدها باغدار خواستار بخشودگی جریمه‌های مالیاتی و تعیین زودهنگام قیمت خرید تضمینی شده‌اند.

بهار، ۷ تیر ۱۴۰۳: برداشت دوم چای در باغ‌های اطراف بهار در حالی آغاز شده است که بسیاری از باغداران از کاهش محصول، افزایش هزینه‌ی کارگر و بدهی‌های مالیاتی انباشته گله دارند. به گفته‌ی فعالان این بخش، اگر وضع بازار تا پایان مرداد روشن نشود، بخش بزرگی از برگ‌های سبز امسال ممکن است بدون خریدار بماند.

در جلسه‌ای که روز سه‌شنبه در دفتر بخشداری بهار برگزار شد، نمایندگان ۱۴ روستا از نزدیک شدن زمان برداشت گفتند. به گفته‌ی آنان، بسیاری از کارگران فصلی هنوز مزد فروردین و اردیبهشت خود را کامل نگرفته‌اند و با این وضع، تأمین هزینه‌ی سم، کود و سوخت برای موتورهای آبیاری تقریباً غیرممکن شده است. یکی از باغداران گفت: «اگر امسال هم ضرر کنیم، سال بعد حتی یک کیسه کود هم نمی‌خریم.»

بر اساس برآورد اولیه‌ی اتحادیه‌ی باغداران بهار، میزان برداشت امسال در این منطقه به حدود ۱۴ هزار و ۶۰۰ تن می‌رسد؛ یعنی حدود ۱۸ درصد کمتر از سال گذشته. این کاهش تنها به خشکی هوا مربوط نیست. بسیاری از باغ‌ها سال‌ها است که کوددهی درست نشده‌اند و برخی از درختان چای، که بیش از ۴۰ سال عمر دارند، دیگر توان گذشته را ندارند.

در همان حال، هزینه‌ها به‌شدت بالا رفته است. یک کیسه‌ی ۵۰ کیلویی کود شیمیایی که پارسال حدود ۴۲۰ هزار تومان بود، امسال در برخی مغازه‌ها به ۶۸۰ هزار تومان رسیده است. سم، گازوئیل برای موتورهای آبیاری و کرایه‌ی وانت برای حمل برگ نیز همگی بالا رفته‌اند. یک باغدار ۶۲ ساله در روستای تپه‌سیاه گفت: «پارسال فروش یک میلیون و دویست هزار تومان سود برایم داشت. امسال اگر همه‌ی خرج‌ها را حساب کنم، چیزی نمی‌ماند.»

کارگر کم، مزد بیشتر

کمبود نیروی کار نیز به بحران دامن زده است. بسیاری از جوانان روستا دیگر حاضر نیستند در باغ‌های پراکنده و دشوار کار کنند و ترجیح می‌دهند در کارگاه‌های ساختمانی یا کارخانه‌های شهر بهار مشغول شوند. به همین دلیل، صاحبان باغ ناچار شده‌اند دستمزد روزانه را از ۱۵۰ هزار تومان به ۲۱۰ هزار تومان برسانند. با این حال، حتی این مبلغ هم همیشه کافی نیست.

در روستای تپه‌سیاه، ۱۷ کارگر از ساعت ۴ صبح در باغ مشغول چیدن برگ بودند. وقتی از آن‌ها پرسیدم چرا این‌قدر زود شروع می‌کنند، یکی از زن‌ها گفت: «هوا که گرم شد، برگ زیر دست پهن می‌شود و وزن کم می‌آید.» او ۴۲ سال دارد و ۲۶ سال است که چای می‌چیند. دست‌هایش پر از زخم‌های ریز بود که از تیغ‌های برگ ایجاد شده بود.

کارخانه‌ها و خرید تضمینی

کارخانه‌های بهار نیز در وضعیت خوبی نیستند. بسیاری از آن‌ها سرمایه‌ی در گردش کافی برای خرید به‌موقع ندارند و اغلب پول برگ را با تأخیر ۴۵ تا ۶۰ روزه می‌پردازند. در سال ۱۴۰۲ قرار بود خرید تضمینی برگ سبز از ۱۲ هزار تومان به ۱۶ هزار تومان برسد، اما امسال هنوز هیچ ابلاغیه‌ای منتشر نشده است. همین بی‌خبری باعث شده بسیاری از باغداران نگران باشند که محصولشان را با چه قیمتی خواهند فروخت.

مسئولان محلی می‌گویند که ۱۱ کارخانه‌ی فعال در بهار و اطراف آن مجموعاً ظرفیت خرید ۲۴ هزار تن برگ سبز را دارند، اما در ۱۴ روز نخست برداشت کمتر از ۹ هزار تن تحویل گرفته‌اند. یکی از مدیران یکی از این کارخانه‌ها گفت: «ما پول نداریم که برگ بیشتر بخریم. اگر بخریم، باید صبر کنیم تا محصول را بفروشیم، و تا آن روز بسیاری از کارگران ما دیگر سراغ ما نمی‌آیند.»

مالیات‌های معوق و نگرانی تازه

نگرانی دیگر، مالیات‌های معوق است که بسیاری از باغداران از آن بی‌خبر بوده‌اند. طبق اصلاحیه‌ای که در اسفند ۱۴۰۲ به قانون مالیات‌های مستقیم اضافه شد، باغ‌هایی که بیش از ۱۰ هکتار مساحت دارند و در سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ از معافیت مالیاتی استفاده کرده‌اند، باید مالیات عقب‌افتاده را با جریمه‌ی ۱۰ درصدی بپردازند. برخی از این باغداران تا ۴۰ میلیارد تومان بدهی انباشته دارند.

یکی از آن‌ها، حاج‌رحیم کاوه‌پور، که ۱۲۰ هکتار باغ در دامنه‌های شمالی بهار دارد، گفت: «نمی‌دانستیم. کسی به ما چیزی نگفته بود.» او اکنون با ۱۴ باغدار دیگر در حال پیگیری راه‌حلی است. یکی از پیشنهادها این است که بدهی در ۵ سال و بدون جریمه پرداخت شود.

راه‌حل‌ها و پیشنهادها

برخی از باغداران پیشنهاد کرده‌اند که بخشی از برداشت به‌صورت برگ خشک فروخته شود تا هزینه‌ی حمل و نقل کاهش یابد. برخی دیگر خواستار ایجاد یک صندوق حمایتی برای کارگران فصلی شده‌اند. اما تا زمانی که قیمت تضمینی اعلام نشود و مالیات‌های معوق تکلیف نشوند، بسیاری از باغداران می‌گویند که حتی اگر محصول خوبی هم داشته باشند، سال را با زیان تمام خواهند کرد.

باغداران بهار از کمبود نیروی کار و بدهی مالیاتی می‌نالند

برداشت دوم چای با کاهش ۱۸ درصدی تولید و افزایش ۴۰ درصدی هزینه‌ی کارگر همراه است. صدها باغدار خواستار بخشودگی جریمه‌های مالیاتی و تعیین زودهنگام قیمت خرید تضمینی شده‌اند.

بهار، ۷ تیر ۱۴۰۳: برداشت دوم چای در باغ‌های اطراف بهار در حالی آغاز شده است که بسیاری از باغداران از کاهش محصول، افزایش هزینه‌ی کارگر و بدهی‌های مالیاتی انباشته گله دارند. به گفته‌ی فعالان این بخش، اگر وضع بازار تا پایان مرداد روشن نشود، بخش بزرگی از برگ‌های سبز امسال ممکن است بدون خریدار بماند.

در جلسه‌ای که روز سه‌شنبه در دفتر بخشداری بهار برگزار شد، نمایندگان ۱۴ روستا از نزدیک شدن زمان برداشت گفتند. به گفته‌ی آنان، بسیاری از کارگران فصلی هنوز مزد فروردین و اردیبهشت خود را کامل نگرفته‌اند و با این وضع، تأمین هزینه‌ی سم، کود و سوخت برای موتورهای آبیاری تقریباً غیرممکن شده است. یکی از باغداران گفت: «اگر امسال هم ضرر کنیم، سال بعد حتی یک کیسه کود هم نمی‌خریم.»

بر اساس برآورد اولیه‌ی اتحادیه‌ی باغداران بهار، میزان برداشت امسال در این منطقه به حدود ۱۴ هزار و ۶۰۰ تن می‌رسد؛ یعنی حدود ۱۸ درصد کمتر از سال گذشته. این کاهش تنها به خشکی هوا مربوط نیست. بسیاری از باغ‌ها سال‌ها است که کوددهی درست نشده‌اند و برخی از درختان چای، که بیش از ۴۰ سال عمر دارند، دیگر توان گذشته را ندارند.

در همان حال، هزینه‌ها به‌شدت بالا رفته است. یک کیسه‌ی ۵۰ کیلویی کود شیمیایی که پارسال حدود ۴۲۰ هزار تومان بود، امسال در برخی مغازه‌ها به ۶۸۰ هزار تومان رسیده است. سم، گازوئیل برای موتورهای آبیاری و کرایه‌ی وانت برای حمل برگ نیز همگی بالا رفته‌اند. یک باغدار ۶۲ ساله در روستای تپه‌سیاه گفت: «پارسال فروش یک میلیون و دویست هزار تومان سود برایم داشت. امسال اگر همه‌ی خرج‌ها را حساب کنم، چیزی نمی‌ماند.»

کارگر کم، مزد بیشتر

کمبود نیروی کار نیز به بحران دامن زده است. بسیاری از جوانان روستا دیگر حاضر نیستند در باغ‌های پراکنده و دشوار کار کنند و ترجیح می‌دهند در کارگاه‌های ساختمانی یا کارخانه‌های شهر بهار مشغول شوند. به همین دلیل، صاحبان باغ ناچار شده‌اند دستمزد روزانه را از ۱۵۰ هزار تومان به ۲۱۰ هزار تومان برسانند. با این حال، حتی این مبلغ هم همیشه کافی نیست.

در روستای تپه‌سیاه، ۱۷ کارگر از ساعت ۴ صبح در باغ مشغول چیدن برگ بودند. وقتی از آن‌ها پرسیدم چرا این‌قدر زود شروع می‌کنند، یکی از زن‌ها گفت: «هوا که گرم شد، برگ زیر دست پهن می‌شود و وزن کم می‌آید.» او ۴۲ سال دارد و ۲۶ سال است که چای می‌چیند. دست‌هایش پر از زخم‌های ریز بود که از تیغ‌های برگ ایجاد شده بود.

کارخانه‌ها و خرید تضمینی

کارخانه‌های بهار نیز در وضعیت خوبی نیستند. بسیاری از آن‌ها سرمایه‌ی در گردش کافی برای خرید به‌موقع ندارند و اغلب پول برگ را با تأخیر ۴۵ تا ۶۰ روزه می‌پردازند. در سال ۱۴۰۲ قرار بود خرید تضمینی برگ سبز از ۱۲ هزار تومان به ۱۶ هزار تومان برسد، اما امسال هنوز هیچ ابلاغیه‌ای منتشر نشده است. همین بی‌خبری باعث شده بسیاری از باغداران نگران باشند که محصولشان را با چه قیمتی خواهند فروخت.

مسئولان محلی می‌گویند که ۱۱ کارخانه‌ی فعال در بهار و اطراف آن مجموعاً ظرفیت خرید ۲۴ هزار تن برگ سبز را دارند، اما در ۱۴ روز نخست برداشت کمتر از ۹ هزار تن تحویل گرفته‌اند. یکی از مدیران یکی از این کارخانه‌ها گفت: «ما پول نداریم که برگ بیشتر بخریم. اگر بخریم، باید صبر کنیم تا محصول را بفروشیم، و تا آن روز بسیاری از کارگران ما دیگر سراغ ما نمی‌آیند.»

مالیات‌های معوق و نگرانی تازه

نگرانی دیگر، مالیات‌های معوق است که بسیاری از باغداران از آن بی‌خبر بوده‌اند. طبق اصلاحیه‌ای که در اسفند ۱۴۰۲ به قانون مالیات‌های مستقیم اضافه شد، باغ‌هایی که بیش از ۱۰ هکتار مساحت دارند و در سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ از معافیت مالیاتی استفاده کرده‌اند، باید مالیات عقب‌افتاده را با جریمه‌ی ۱۰ درصدی بپردازند. برخی از این باغداران تا ۴۰ میلیارد تومان بدهی انباشته دارند.

یکی از آن‌ها، حاج‌رحیم کاوه‌پور، که ۱۲۰ هکتار باغ در دامنه‌های شمالی بهار دارد، گفت: «نمی‌دانستیم. کسی به ما چیزی نگفته بود.» او اکنون با ۱۴ باغدار دیگر در حال پیگیری راه‌حلی است. یکی از پیشنهادها این است که بدهی در ۵ سال و بدون جریمه پرداخت شود.

راه‌حل‌ها و پیشنهادها

برخی از باغداران پیشنهاد کرده‌اند که بخشی از برداشت به‌صورت برگ خشک فروخته شود تا هزینه‌ی حمل و نقل کاهش یابد. برخی دیگر خواستار ایجاد یک صندوق حمایتی برای کارگران فصلی شده‌اند. اما تا زمانی که قیمت تضمینی اعلام نشود و مالیات‌های معوق تکلیف نشوند، بسیاری از باغداران می‌گویند که حتی اگر محصول خوبی هم داشته باشند، سال را با زیان تمام خواهند کرد.